

15 marca 2024 r.

Powstaje Mazowiecka Rada ds. Równości

8 marca obchodziliśmy Dzień Kobiet. Jak wygląda sytuacja pań na Mazowszu? Jest ich więcej, są lepiej wykształcone, dłużej żyją. I choć w lokalnej polityce wciąż dominują mężczyźni, to liczba kobiet w samorządzie rośnie. Mimo to kobiet na wysokich stanowiskach ciągle jest znacznie mniej niż mężczyzn. Stąd pomysł utworzenia **Mazowieckiej Rady ds. Równości**, która będzie działać pod auspicjami marszałka województwa mazowieckiego. To pierwsza taka inicjatywa w Polsce!

Ideę rady, a także zagadnienia związane z równością kobiet i mężczyzn podczas dzisiejszej konferencji prasowej omówili marszałek Adam Struzik, Iwona Sierocka – wicestarosta plocki, Karolina Koper – dyrektorka Wydziału Gospodarczego i Promocji w Starostwie Powiatowym w Płocku, i Małgorzata Bombalicka – dyrektorka Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku. Podczas konferencji marszałek Adam Struzik podsumował też kończącą się w tym roku kadencję.

Na Mazowszu mieszka ponad **2,8 mln kobiet**, co stanowi **52,2 proc.** wszystkich mieszkańców naszego regionu! Najwięcej jest pań w wieku **35-39 lat**, a średni wiek Mazowszanek to **42,9 lat**. Kobiety dominują nad mężczyznami nie tylko liczebnie. Panie są też lepiej wykształcone – **35,6 proc. z nich ukończyło studia wyższe**. Jak te statystyki przekładają się na działalność pań w samorządach?

Coraz więcej kobiet w sejmiku Mazowsza

W obecnej kadencji Sejmiku Województwa Mazowieckiego na 51 mandatów 19 sprawują kobiety. Ponadto dwie radne, **Elżbieta Lanc** i **Janina Ewa Orzełowska**, wchodzi w skład pięcioosobowego zarządu województwa mazowieckiego. – *Nie byłoby sukcesu Mazowsza, gdyby nie przedsiębiorcze, silne i wrażliwe na problemy społeczne kobiety. Panie realizują się w różnych dziedzinach życia i pokazują, że praca w samorządach jest dla nich źródłem dużej satysfakcji. Na 25-lecie województwa mazowieckiego życzymy sobie jeszcze więcej kobiet w samorządzie. Mazowsze ich potrzebuje!* – podkreśla marszałek **Adam Struzik**.

W pierwszej kadencji sejmiku (1998–2002) paniom przypadło zaledwie 12 z 80 mandatów. W kolejnych latach, kiedy sejmik liczył 51 radnych, ta liczba sukcesywnie rosła: w drugiej kadencji pań było **14**, a w obecnej szóstej kadencji w sejmiku zasiada **19 kobiet**.

Mazowiecka Rada ds. Równości

Jak wynika z badania IBRIS przeprowadzonego dla Stowarzyszenia Kobiety w Centrum, co czwarta Polka uważa, że władze polskich gmin i miast nie uwzględniają potrzeb kobiet w zarządzaniu samorządem¹. Dlatego **Dorota Zmarzłak**, wójt gminy Izabelin i członkini Zarządu Związku Gmin Wiejskich, zainicjowała powstanie pierwszej w Polsce Mazowieckiej Rady ds. Równości. Jej zadaniem mogłyby być nie tylko diagnoza sytuacji kobiet w województwie mazowieckim, analiza polityki pod kątem praw kobiet i kluczowych dla nich kwestii, edukacja mieszkańców na temat równości płci, ale także zwiększenie ich reprezentacji w gremiach decyzyjnych w województwie mazowieckim i podejmowanie działań, kampanii edukacyjnych, akcji i inicjatyw wzmacniających pewność siebie i poczucie własnej wartości wśród kobiet i dziewcząt.

– *Mamy coraz więcej kobiet w samorządach, i to bardzo dobry znak, ale wciąż jest nas zbyt mało, zwłaszcza na najbardziej odpowiedzialnych stanowiskach. A żeby wspólnoty lokalne i wspólnota państwowa odpowiadały na potrzeby wszystkich, w zarządzaniu potrzebne jest spojrzenie i męskie, i żeńskie. Tylko pracując razem, stworzymy świat odpowiadający na współczesne wyzwania i gotowy na nadchodzące kryzysy. My kobiety ze względu na to, jak nas wychowywano, nierzadko nie mamy odwagi sięgnąć po najbardziej odpowiedzialne stanowiska. Dziś, kiedy w naszym województwie powstaje pierwsza w Polsce Rada ds. Równości, chcę im powiedzieć – to wy decydujecie o tym, jaka będzie samorządowa Polska, jakie będzie lokalne społeczeństwo, musicie tylko głośno to powiedzieć.*

1 Źródło: https://kobietywcentrum.org.pl/wp-content/uploads/2022/04/IBRIS_Czy-miasto-jest-kobieta.pdf

Gmina Izabelin charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem feminizacji. W 15-osobowej Radzie Gminy Izabelin większość stanowią kobiety. To także panie pełnią funkcje wójta, sekretarza i skarbnika gminy, a na siedem sołectw na terenie gminy jest aż pięć sołtyszek. W gminie działa także Izabelińska Rada Kobiet.

Mazowsze na 8. miejscu

W samorządzie województwa mazowieckiego udział pań zarówno w organach przedstawicielskich, jak i wykonawczych jest na poziomie zaledwie **18,4 proc.** Ten wskaźnik daje nam **8. miejsce** w rankingu ogólnopolskim. Najbardziej sfeminizowanym mazowieckim powiatem jest **powiat łosicki**, który w zestawieniu zajął **2. miejsce** ze wskaźnikiem feminizacji 64 proc.! Poziom feminizacji wskazuje na liczbę stanowisk lokalnych zajmowanych przez kobiety. W zestawieniu znalazł się również **powiat płoński**, który zajął **6. lokatę**. Wskaźnik feminizacji wynosi tam **56,8 proc.** Natomiast najwyższym wskaźnikiem feminizacji w gronie **miast** mogą pochwalić się **Ząbki** (14. miejsce – 76,2 proc.), **Wołomin** i **Kobyłka** (ex aequo 15. miejsce – 73,8 proc.).

Na przestrzeni lat liczba kobiet w samorządach lokalnych rosła. W 2010 r. zaledwie 26 kobiet pełniło funkcję wójta, burmistrza i prezydenta. Od tamtej pory tendencja jest wzrostowa i pań piastujących te stanowiska przybywa. W 2011 r. było ich **27**, natomiast od 2014 r. ich liczba nie spada poniżej 30, a w 2020 r. w fotelach wójtów, burmistrzów i prezydentów zasiadało już **40 pań**. Ta tendencja utrzymuje się do dziś (najnowsze statystyki GUS-u dotyczą 2022 r. – wtedy pań w samorządach lokalnych wciąż było 40)².

Wicestarosta plocki **Iwona Sierocka** uważa, że kobiet w samorządzie wciąż jest za mało. – *Oczywiście, w ciągu ostatnich 25 lat sytuacja się poprawiła i przybyło kobiet zajmujących różne stanowiska w samorządzie. Zresztą jestem tego najlepszym przykładem. Od dwóch kadencji pełnię funkcję wicestarosty i jestem jedyną kobietą w pięcioosobowym zarządzie powiatu plockiego. A szkoda, bo kobiety są bardziej empatyczne i wrażliwe na problemy społeczne.*

Podobnego zdania jest **Karolina Koper**, dyrektorka Wydziału Gospodarczego i Promocji w Starostwie Powiatowym w Płocku. – *Coraz więcej kobiet zajmuje wysokie stanowiska, udziela się społecznie i politycznie. Nie po to przeszło 100 lat temu nasze babcie i prababce walczyły o prawa kobiet, żebyśmy dzisiaj z nich nie korzystały. W pewnych obszarach życia nadal jesteśmy jednak marginalizowane. Niestety, wciąż niewiele jest kobiet na stanowiskach wójta czy burmistrza. A przecież jesteśmy pracowite, zadaniowe i bardziej zorganizowane – wykorzystujmy to!*

Co drugi sołtys to sołtyska!

Statystyki pokazują, że najwięcej kobiet sprawuje wysokie stanowiska na terenach wiejskich. W rankingu najbardziej sfeminizowanych gmin wiejskich prym wiodą dwie gminy z Mazowsza: **Garbatka-Letnisko** i **Michałowice**, które zostały sklasyfikowane ex aequo na **3. miejscu** ze wskaźnikiem feminizacji na poziomie **83,3 proc.** Oznacza to, że panie dominują tam zarówno w organach przedstawicielskich, np. radach gmin, jak i wykonawczych, czyli na stanowiskach wójtów. Co ciekawe, na 7297 sołtysów aż **3309** to kobiety. To oznacza, że niemal **co drugi sołtys to sołtyska!**

Aktywność kobiet na Mazowszu

W kwestii przedsiębiorczości przewaga jest po stronie mężczyzn. Spośród 2,6 mln osób pracujących 1,2 mln to kobiety, co stanowi 47,2 proc. ogółu. 160 tys. kobiet jest pracodawczyniami lub pracuje na własny rachunek – to 32,4 proc. ogólnej liczby. Z czego pracodawczyniami jest 29 tys. kobiet i stanowią one 32,6 proc. ogółu pracodawców.

Małgorzata Bombalicka, dyrektorka Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku, zaznacza, że zmienił się sposób postrzegania roli kobiety w życiu społecznym i politycznym. – *Obserwujemy systematyczny wzrost liczby kobiet pełniących funkcje na różnych szczeblach samorządu terytorialnego. Kobiety zasiadają w radach i zarządach województw, powiatów i gmin, są starostami i wicestarostami, skutecznie zarządzają jednostkami organizacyjnymi samorządów. Minione lata są dowodem na to, jak ważna jest rola kobiet w samorządzie i jak bardzo są one w nim potrzebne. Margaret Thatcher powiedziała: „W polityce, jeśli chcesz*

² Źródło: Bank Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

słów, zwróćcie się do mężczyzny, jeśli chcecie czynów – zwróćcie się do kobiety”. To słowa, które znajdują potwierdzenie w zmieniającej się rzeczywistości.

Mazowsze dba o rozwój kobiet

Samorząd województwa mazowieckiego podejmuje wiele działań, których celem jest ułatwianie kobietom aktywności, ale również dbanie o nie. Na Mazowszu prężnie działają organizacje zrzeszające mieszkanki miast i obszarów wiejskich. Są to zarówno koła gospodyń wiejskich, organizacje pozarządowe, jak i lokalne grupy. Pielęgnują one regionalne tradycje i kulturę, aktywizują mieszkańców, edukują i rozwijają potencjał swoich miejscowości.

Z myślą o kobietach samorząd realizuje program „Mazowsze dla kół gospodyń wiejskich”. Do przedstawicielek społeczności wiejskiej jest adresowany konkurs **„Najaktywniejsza Liderka Wiejska w województwie mazowieckim”**, a w konkursie **Mazowiecka Lady D.** są nagradzane kobiety z niepełnosprawnościami i działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami, których postawa może być wzorem do naśladowania.

Aby umożliwić kobietom powrót do pracy, samorząd województwa dofinansowuje budowę i remonty przedszkoli i żłobków. To niejedyna forma wsparcia ze strony władz regionu. Radni województwa systematycznie przekazują środki z budżetu na modernizację oddziałów ginekologiczno-położniczych w swoich placówkach, aby zapewnić kobietom przyjazne i komfortowe warunki w szpitalach.

W trosce o zdrowie pań powstał autorski program wsparcia **„Mazowsze dla zdrowia kobiety”**. Samorząd województwa mazowieckiego wspiera w ten sposób ochronę zdrowia i profilaktykę chorób najczęściej występujących u kobiet, a także promocję zdrowia i edukację zdrowotną. W tym roku program został rozszerzony o profilaktykę zdrowia mężczyzn i zmienił nazwę na „Mazowsze dla zdrowia”. Mieszkanki regionu mogą również liczyć na pomoc w ramach programu wykrywania raka piersi na wczesnym etapie czy leczenia niepłodności z wykorzystaniem metody in vitro.

Marta Milewska
Rzeczniczka Prasowa
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego
tel. 22 59 07 602, kom. 510 591 974
e-mail: rzecznik@mazovia.pl

